

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

F25.091

Hely

Idő

"1931"

Személy

Szerző:

Márkus László

Cím:

A városkép.

Forrás:

Pesti Hírlap

Ogyp.

(Hely)

1931. XI. 20.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old

A városkép.

Nem akarok illetéktelenül beleszólni abba a vitába, mely a közmunkatanács szükségességét, vagy felesleges voltát hánytorgatja. Politikai kérdés, legalább jelenleg az, s igen jól tudom, hogy hiábavaló lenne ezt a kérdést a városépítés művészi szempontjai szerint vizsgálni. Művészi szükségességgel mi semmi létezését nem indokolhatunk. Egy kis újságnéből értesültem arról, hogy a közmunkatanács szabályozni akarja a Hunyadi János-uti építkezéseket és meg akarja akadályozni, hogy lelketlen pallérkapzsiság hatemeletes malterhalmazatokkal építse el a Halászbástya képét. Ennél bizonyára fontosabb kérdés ma a nyersanyagellátás és a pengő stabilitása, s ha akár felhőkarcolókat is építenénk a Halászbástya elébe ettől gondjaink nem lennének nehezebbek. Mégis jólesik a pénz és a szegénység e mai kietlen harcú lármája közben hallani egy hangot, mely a pénzzel nem mérhető értékek maradandóságát vallja és hitet tesz amellett, hogy a kulturának ezt az alkonyi szürkületét nem követheti fekete éjszaka, hanem megint fel fognak derengeni a lélek szép és emberies vágyai és ha nem is a mai éhségbe vadult emberért, de egy eljövendő boldogabb nemzedékért, érdemes törődni azzal, hogy az elmúlt műveltség hagyománya az új reneszánszig el ne pusztuljon.

Kis dolog, hogy a város egy művészi egységének védelmére hatóság gondol, ám a mai napokban a ritkaság becsét kapja ez a fenomén: hatóság, közéleti tényező, amelynek tövékenységét a kultúra szempontjai is irányítják. Lehet, hogy ez csak a tanács elnökének egyéni kulturáján mulik, de akkor is, már az is indokolja az intézmény létét, hogy egy kultürember lehet a vezetője és lehet eszköze egy kultürember gondoskodásának. Mondom, ez ma mellékes szempont és a Halászbástya képének megóvásánál sürgősebb a főváros ebédeltési akciója, de nekem, aki e falanszterben, borsón

térdelve is szépeket álmodom, nekem a lélek megmaradásának elvét nyilatkoztatja ki ez a hatósági intézkedés, egy közéleti tényező hitét abban, hogy a bankárok és adószedők jelenére emberi holnap következik.

Budapest szépsége! Keserűen mosolyog és legyint a mai gondokba rémült, bátor, kezdeményezésében pániksuggesztiókkal gátolt közgazdász. Holott Budapest szépsége nemcsak érzelmes álom, hanem gazdasági érték, jövedelemforrás, a takarékoság egyik nélkülözhetetlen eszköze, ha a takarékoság csakugyan arra való, hogy termelést indítson. Az idegenforgalom a legkilátástalanabb ipar Magyarországon, mondta még tavasszal egy bankvezér és talán jövő ősszel megint azt fogja mondani. Nagy gazdasági érdekünk, hogy minden válságok között is gondoljunk a város szépségét és vonzó attrakcióit ne engedjük leromlani, sőt építsük tovább, ami félbenmaradt. Nem akarok most a fürdőváros nagy célkitűzéseiről beszélni s amit még megemlítek, az sem szól tulajdonképpen az elkésérült vagy valójában inkább elkésérített közvéleménynek. A közmunkatanács elnöke meg fog érteni és megért az a pár ember, aki csökönyösen hiszi, hogy Magyarország nem rendezkedhetik be a kultúra és a gazdaság mai mélypontján, aki hiszi, hogy az új generációban feltámadnak a szellem kívánságai és érzi, hogy az emberiség hagyományait egy emberi létre támadt Magyarország még számonkéri tőlünk. Ezek megértik, ha én most arra kérem a közmunkatanács elnökét, hogy vegye gondjaiba a város egyéb szépségeit is, tűzőn ki célokat és bátran követelje ma, ami talán csak holnap lehet valósággá. A terv és az akarat mindig aktuális és nem igaz, hogy ma nem szabad tulnéznünk az élet prima szükségletein. Gazdasági szempontból sem igaz, hiszen lám, Lipton, a teakirály is azért lett milliárdos, mert kifutófiu korában nem a kifutófiunak engedélyezett célokat tűzte ki maga elé. Egészen észszerűnek érzem, ha ma is beszélünk a városkép eminens szépségeinek ápolásáról, sőt azon törjük a fejünket, hogy melyik

részletképe adná azt a jellegzetes városképet, mely mint a bécsi Szent István-templom, vagy a müncheni Frauenkirche, vagy a londoni parlamentkörnyék képe mintegy márkája lehet a városnak, s egy jó plakáton ábrázolva, az idegen turista fantáziájában egy egyénien szép és vonzó világ város képzetét asszociálja. Egy jó plakát: színes ivpapir az akták mai kopárságában, de a város címeré holnap, a jólét lobogója, ha csakugyan élni fogunk s nem ülünk meg azon a tönkön, amire a rémült ve-

zének jövőnket stabilizálni akarják. A városkép kiformalása és védelme: ez is pozitív tett és egyelőre csak az nagyon szomorú, hogy ilyen kis pozitívum is óriásivá rémlik a maga egyedülvalóságában, a

negatívumok reménytelenül sűrű árnyékai között. A sivatag távlata a magányos kődarabot sziklaoromná túlozza: egyelőre ez a legszomorubb, ez a távlat, ez a sivatag.

Márkus László.